

Vlaanderen
is milieu

Drinkwaterbalans voor Vlaanderen

2024

SAMENVATTING

Dit rapport geeft de drinkwaterbalans weer voor Vlaanderen van het jaar 2024. Jaarlijks vraagt de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) hiervoor de kwantiteitcijfers op bij de zes Vlaamse openbare waterbedrijven over de winning, de productie, aan- en verkoop en distributie van drinkwater.

Voor de productie van drinkwater gebruiken de Vlaamse waterbedrijven grond- of oppervlaktewater. In 2024 werd door de Vlaamse waterbedrijven in totaal 344,0 miljoen m³ ruwwater gewonnen, waarvan 340,7 miljoen m³ in Vlaanderen en 3,4 miljoen m³ in Wallonië. In 2024 kwam 45,7% van dit ruwwater uit grondwater en 54,3% van oppervlaktewater. De verhouding tussen de hoeveelheid grond- en oppervlaktewater als ruwwaterbron bleef tussen 2013 en 2016 ongeveer gelijk. Sinds 2016 daalt het aandeel van grondwater als ruwwaterbron en stijgt dat van oppervlaktewater.

Na het winnen van het ruwwater volgt het productieproces, waarbij het ruwwater wordt behandeld tot drinkwater dat voldoet aan de wettelijke kwaliteitseisen. In 2024 werd er 343,4 miljoen m³ drinkwater geproduceerd door Vlaamse waterbedrijven. Hierbij was er een productieverlies van 2,0 miljoen m³.

De verschillende waterbedrijven kochten en verkochten onderling 80,9 miljoen m³ drinkwater. Water-link verkocht grote hoeveelheden water aan de andere Vlaamse waterbedrijven. Farys koopt vooral drinkwater in bij andere waterbedrijven in Vlaanderen en verkoopt hiervan een groot deel door aan andere Vlaamse waterbedrijven.

Vlaamse waterbedrijven kochten 63,6 miljoen m³ drinkwater buiten Vlaanderen aan terwijl ze zelf 9,5 miljoen m³ drinkwater verkochten buiten Vlaanderen. Sinds 2016 stijgt de onderlinge handel tussen Vlaamse waterbedrijven. Deze stijging is vooral het gevolg van de grotere volumes verkocht door Farys en water-link. De aankoop van drinkwater uit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest daalt sinds 2019, terwijl de aankopen uit Frankrijk en Nederland relatief constant blijven. In 2024 steeg de aankoop uit Wallonië doordat de winningen in Wallonië van Farys werden overgedragen aan een Waals waterbedrijf en Farys dit volume nu aankoopt.

Het drinkwater dat de Vlaamse waterbedrijven produceren (of aankopen), wordt geleverd aan huishoudelijke en niet-huishoudelijke abonnees. In Vlaanderen leverden de waterbedrijven 200,9 miljoen m³ drinkwater aan huishoudelijke abonnees en 135,0 miljoen m³ drinkwater aan niet-huishoudelijke abonnees. Sinds 2021 was er een dalende trend in zowel het drinkwater geleverd aan huishoudelijke als aan niet-huishoudelijke abonnees. Tegenover 2023 zijn de volumes geleverd aan huishoudelijke abonnees (+0,6%) en aan niet-huishoudelijke abonnees (+0,2%) heel licht gestegen. Omgerekend per inwoner per jaar is het totaal geleverd drinkwater aan huishoudelijke abonnees wel licht gedaald, namelijk van 29,5 m³ per inwoner per jaar of 80,8l per inwoner per dag in 2023 naar 29,3 m³ per inwoner per jaar of 80,3 liter per inwoner per dag in 2024. In 2014 lag dit nog op 32,6 m³ per jaar per inwoner of 89,3 liter per dag per inwoner, dit is dus een daling in het voorbije decennium 9,5% in het volume geleverd drinkwater aan huishoudelijke abonnees.

Het niet in rekening gebracht drinkwaterverbruik omvat het geautoriseerd niet-gefactureerd verbruik, de schijnbare verliezen en de effectieve lekverliezen. Het niet in rekening gebracht verbruik voor 2024 wordt geraamd op 62,5 miljoen m³ of zo'n 15,8 % van het water dat verdeeld werd. Daarvan was naar schatting 53,3 miljoen m³ effectief lekverlies. Sinds 2020 zien we een dalende trend in deze effectieve verliezen met een lichte stijging in 2024.

De *Infrastructure Leakage Index* (ILI) lag voor de Vlaamse waterbedrijven in 2024 tussen 0,29 en 1,31. De ILI op Vlaams niveau is gedaald van 1,32 in 2020 naar 0,93 in 2023 en licht gestegen naar 0,96 in 2024.

Ten slotte bevat dit rapport ook de distributiegegevens van 2024 die de VMM minstens maandelijks verzamelt voor het Afsprakenkader Bevoorrading Kraanwater dat onderdeel is van het Vlaams Reactief Afwegingskader Droogte. Deze gegevens schatten het drinkwaterverbruik op dagbasis en schetsen seizoensgebonden variaties. In 2024 werd er gemiddeld genomen minder verbruikt ten opzichte van de vorige vijf jaren.

INHOUD

1	Inleiding.....	8
	Wetgeving en begrippen.....	9
2	Drinkwaterbalans voor het jaar 2024.....	12
3	Winning van ruwwater door de Vlaamse waterbedrijven	13
4	Productie en productieverlies van drinkwater door de Vlaamse waterbedrijven.....	16
5	Drinkwatertransfers	18
6	Drinkwaterlevering en –verbruik	21
7	Niet in rekening gebracht water en ILI.....	24
	7.1 Niet in rekening gebracht water	24
	7.2 Infrastructure Leakage Index (ILI)	29
	7.3 Actieplannen Terugdringen Lekverliezen.....	31
	7.3.1 Pijlers en acties	31
	7.3.2 Streefdoelen.....	32
	7.3.3 Gerealiseerde en geplande investeringen	33
8	Waterdistributie in het jaar 2024.....	34
9	Conclusies.....	36
bijlage 1	Gemiddelde dagtemperatuur en neerslag in 2024	37

[illegible]

tabel 1	Overzicht van gebruikte termen in dit rapport en hun betekenis.....	10
tabel 2:	Ruwwater gewonnen door Vlaamse waterbedrijven voor de drinkwaterproductie tussen 2012 en 2024 in totale hoeveelheid (m³) en opgesplitst in oppervlakte- en grondwater.	13
tabel 3:	Gewonnen ruwwater (m³) per type water per waterbedrijf in 2024.	15
tabel 4:	Netto productieverlies als percentage (%) van het gewonnen ruwwater per waterbedrijf voor de periode 2014-2024	17
tabel 5:	Aan- en verkoop van drinkwater (m³) tussen de zes Vlaamse waterbedrijven onderling in 2024. ...	19
tabel 6	Aan- en verkoop van drinkwater (in m³) door de Vlaamse waterbedrijven buiten Vlaanderen in 2024.	19
tabel 7:	Schatting van de volumes en onderlinge verhouding tussen de verschillende componenten van het niet in rekening gebracht verbruik (NRW) voor 2024	26
tabel 8	Evolutie van de volumes (m³) niet in rekening gebracht verbruik voor de 6 Vlaamse waterbedrijven voor de periode 2020-2024.	27
tabel 9	Evolutie van de geschatte werkelijke lekverliezen (m³) voor de 6 Vlaamse waterbedrijven voor de periode 2020-2024	28
tabel 10:	Evolutie van het percentage (%) niet in rekening gebracht verbruik ten opzichte van de input bij distributie voor elk waterbedrijf voor de periode 2014-2024.	28
tabel 11:	Indeling van de ILI in de internationale literatuur.....	29
tabel 12:	Evolutie van de ILI bij de Vlaamse waterbedrijven voor de periode 2014-2024	30
tabel 13	Streefdoelen voor Infrastructure Leakage Index (ILI) van de Vlaamse waterbedrijven voor de periode 2025-2029	32
tabel 14	Streefdoelen voor volume (in m³) niet in rekening gebracht water (NRW) van de Vlaamse waterbedrijven voor de periode 2025-2029	33
tabel 15	Streefdoel voor realisatiegraad van de district metered areas (DMA's) van de Vlaamse waterbedrijven voor de periode 2025-2029	33
tabel 16	Gerealiseerde (2023-2024) en geplande (2025-2029) investeringen door de Vlaamse waterbedrijven in het terugdringen van lekverliezen voor de periode 2023-2029	33
tabel 17	Overzicht gemiddeld, minimaal en maximaal dagverbruik op jaarbasis voor de periode 2020-2024 in Vlaanderen.	34

Drinkwaterbalans voor Vlaanderen – 2024 - 6

figuur 1: Distributiegebieden van de zes Vlaamse waterbedrijven in 2024 met de gemeentegrenzen.....	9
figuur 2: De drinkwaterbalans van het jaar 2024 voor de Vlaamse waterbedrijven in miljoen m ³	12
figuur 3: Ruwwater gewonnen voor de productie van drinkwater door de Vlaamse waterbedrijven in miljoen m ³ voor de periode 2012 – 2024.....	14
figuur 4: Grond- en oppervlaktewater gewonnen voor de productie van drinkwater door de Vlaamse waterbedrijven in miljoen m ³ voor de periode 2012 – 2024.	14
figuur 5: Totaal netto productieverlies in Vlaanderen in miljoen m ³ voor de periode 2012 – 2024.	16
figuur 6: Totale volume geproduceerd drinkwater (m ³) door de Vlaamse waterbedrijven voor de periode 2012-2024.....	17
figuur 7 Oorsprong van het drinkwater dat de Vlaamse waterbedrijven verdelen aan hun abonnees, opgesplitst in aandeel eigen productie en netto aankoop binnen en buiten Vlaanderen in 2024.....	18
figuur 8 Drinkwatertransfers bij Vlaamse waterbedrijven tussen 2012 en 2024.	20
figuur 9 Evolutie van de aankoop van drinkwater uit naburige gewesten en landen tussen 2012 en 2024. ..	20
figuur 10: Evolutie volume (in miljoen m ³) geleverd drinkwater (huishoudelijk en niet-huishoudelijke abonnees) in Vlaanderen in de periode 2001- 2024.	21
figuur 11: Evolutie van het geleverde drinkwater verdeeld over het huishoudelijk en niet-huishoudelijk verbruik in miljoen m ³ voor de periode 2011- 2024.	22
figuur 12: Evolutie van de geleverde volumes drinkwater in miljoen m ³ aan huishoudens (linker as) en het aantal (miljoen) inwoners in Vlaanderen (rechter as) voor de periode 2011-2024.....	22
figuur 13: Evolutie van het volume drinkwater geleverd aan huishoudelijke abonnees in Vlaanderen uitgedrukt in m ³ /inwoner/jaar (linker-as) en liter/inwoner/dag (rechter-as) tussen 2011 en 2024.	23
figuur 14 Schematische voorstelling van de componenten van het revenue en non revenue water (NRW) op basis van definitie van IWA.	25
figuur 15: Opdeling van de input distributie en het niet in rekening gebracht verbruik in de verschillende componenten gebruikmakende van de gestandaardiseerde schattingswaarden voor 2024.....	26
figuur 16 Evolutie van het niet in rekening gebracht verbruik voor Vlaanderen voor de periode 2011 -2024.	27
figuur 17: Evolutie van de ILI bij de Vlaamse waterbedrijven voor de periode 2014-2024.....	31
figuur 18: Verloop van het verdeelde volume (hier verbruik genoemd) in het jaar 2024 in Vlaanderen door de 6 waterbedrijven	34
figuur 19: Reële gemiddelde dagtemperatuur ten opzichte van verwachte gemiddelde dagtemperatuur in 2024 (bron: KMI).	37
figuur 20: Dagelijkse neerslaghoeveelheid in 2024 (bron: KMI).	37

Drinkwaterbalans voor Vlaanderen – 2024 - 7

1 INLEIDING

Dit rapport omschrijft hoeveel water gewonnen, geproduceerd, verhandeld en geleverd is in 2024 door de openbare drinkwatervoorziening in Vlaanderen. Met deze rapportering maakt de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) een balans op van de winning, productie en verdeling van drinkwater in Vlaanderen en schetst de VMM een beeld van de huidige toestand en trend in de hoeveelheden water voor:

- de winning van ruwwater
- de inkoop en verkoop van drinkwater (drinkwatertransfers)
- de productie en het verbruik van drinkwater
- het niet in rekening gebracht verbruik en de Infrastructure Leakage Index (ILI)

Er zijn een aantal zaken belangrijk voor de interpretatie van dit rapport:

- Vlaamse waterbedrijven winnen en produceren drinkwater vooral in Vlaanderen, maar ook deels in het Waalse gewest.
- Een deel van het drinkwater dat in Vlaanderen wordt verdeeld, wordt niet door een Vlaams waterbedrijf gewonnen en geproduceerd maar wordt aangekocht uit de andere gewesten en buurlanden.
- Sommige waterbedrijven winnen ook ruwwater voor de productie van ‘ander water’¹ of verkopen ruwwater door aan andere bedrijven. Deze waterkwantiteiten zijn sinds 2023 niet meer opgenomen in dit rapport.
- De y-as in de grafieken van dit rapport start vaak niet op 0 omdat de jaarlijkse variaties relatief klein zijn in vergelijking met de jaarlijkse totale volume

In 2024 waren er zeven waterbedrijven actief in Vlaanderen. Daarvan worden in dit rapport zes verder besproken:

- AGSO Knokke-Heist
- Aquaduin
- De Watergroep
- Farys
- Pidpa
- water-link

Het zevende waterbedrijf is het Nederlandse Brabant Water dat actief is in de Belgische enclave Baarle-Hertog. De gegevens van dit bedrijf zijn niet opgenomen in het rapport. De bevoorradingsgebieden van de zes waterbedrijven staan in figuur 1.

De gerapporteerde informatie is opgedeeld in de volgende hoofdstukken:

- Overzicht van de drinkwaterbalans voor 2024 – hoofdstuk 2
- Winning van ruwwater – hoofdstuk 3
- Productie van drinkwater – hoofdstuk 4
- Drinkwatertransfers – hoofdstuk 5
- Drinkwaterlevering en -verbruik – hoofdstuk 6
- Niet in rekening gebracht verbruik en ILI – hoofdstuk 7
- Waterdistributie in 2024 – hoofdstuk 8
- Conclusies – hoofdstuk 9

¹ Dit is water dat de waterbedrijven niet voor de drinkwaterproductie winnen.

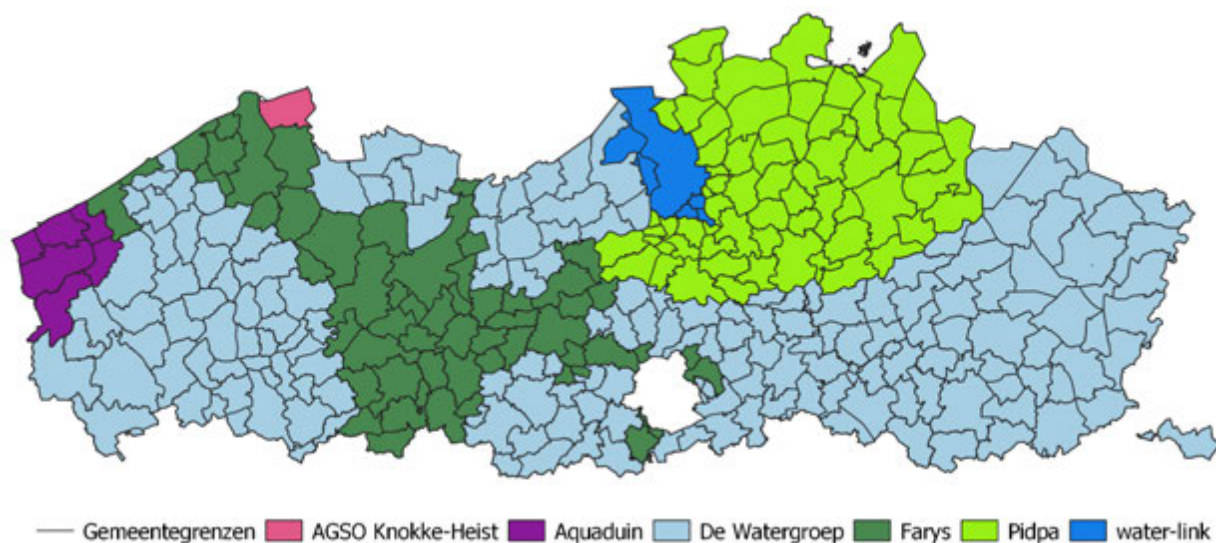
Ook belangrijk voor de interpretatie, is dat de VMM in dit rapport geleverde hoeveelheden en niet van de gefactureerde hoeveelheden gebruikt. Het verschil wordt toegelicht in het onderstaande kader.

Geleverde hoeveelheden

Geleverde hoeveelheden ruwwater of drinkwater verschillen van de gefactureerde hoeveelheden:

Geleverde hoeveelheden worden berekend of eventueel geraamd om de referentieperiode te vervullen. De cijfers voor de afnemers of abonnees waarvan de exacte geleverde hoeveelheid tijdens de referentieperiode niet bekend is, worden geraamd. De referentieperiode van dit rapport is 1/1/2024 tot en met 31/12/2024. Voor het opstellen van dit rapport werkten we met de geleverde hoeveelheden.

Gefactureerde hoeveelheden zijn de hoeveelheden op basis van de verbruiksfacturen van klanten in die referentieperiode. Deze cijfers werden niet in dit rapport verwerkt.

figuur 1: Distributiegebieden van de zes Vlaamse waterbedrijven in 2024 met de gemeentegrenzen.

Wetgeving en begrippen

Het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, streeft in artikel 2.1.1. naar een duurzame watervoorziening en een duurzaam watergebruik. Met watervoorziening wordt hier bedoeld: de winning, opvang, behandeling en verdeling van water voor menselijk gebruik. Een duurzame watervoorziening beschermt het milieu en de volksgezondheid door het verzekeren van de levering van een optimale hoeveelheid water voor menselijk gebruik van een geschikte kwaliteit. Daarbij wordt ook rekening gehouden met sociale en economische aspecten.

Daarnaast staat qua wetgeving van de Vlaamse (openbare) drinkwatervoorziening ook het drinkwaterbesluit van 20 januari 2023² centraal. De wettelijke eisen waaraan drinkwater moet voldoen worden hier gesteld. Kwantitatieve aspecten van de drinkwatervoorziening inclusief lekverliezen en inzicht in de bevoorrading en het informeren van het publiek zijn belangrijke onderdelen van dit besluit.

Dit rapport geeft het publiek meer inzicht in de kwantitatieve aspecten en zo ook de organisatie van de openbare drinkwatervoorziening in Vlaanderen van winning tot en met distributie.

² Besluit van de Vlaamse Regering van 20 januari 2023 houdende reglementering inzake de kwaliteit en de levering van water bestemd voor menselijke consumptie

Relevante begrippen die meermaals in dit rapport terugkomen worden hieronder in de tabel (tabel 1) gedefinieerd ter verduidelijking voor de lezer.

tabel 1 Overzicht van gebruikte termen in dit rapport en hun betekenis.

Term	Verklaring
Abonnee	Elke natuurlijke of rechtspersoon die een recht heeft ten opzichte van een onroerend goed dat aangesloten is op een openbaar waternet en aan wie de beheerder van een openbaar waternet door dat waternetwerk drinkwater levert
Bevoorradingsgebied	Geografisch afgebakend (deel)gebied bevoorraad door dezelfde drinkwatermaatschappij. Zo bestaat het distributiegebied van De Watergroep uit vier bevoorradingsgebieden.
Distributiegebied	Het gebied waarin door de beheerder van een openbaar waternet via leidingen van het openbaar waternet, aan abonnees water voor menselijke consumptie of tweedecircuitwater wordt geleverd
District Metered Areas of DMA's	Of registreerzones, zijn zones waarin een drinkwaternetwerk al dan niet fysiek in opgedeeld is waardoor een meer verfijnde monitoring en beheer van debiet en druk mogelijk is. Deze aanpak wordt als beste praktijk beschouwd in de aanpak voor het terugdringen van niet in rekening gebracht water en lekverliezen.
Drinkwater	Water dat voldoet aan de eisen gesteld aan water voor menselijke consumptie. Hiermee wordt bedoeld: al het water dat onbehandeld of na behandeling bestemd is om te drinken, koken, voor voedselbereiding, vaat of persoonlijke hygiëne, ongeacht de herkomst en ongeacht of het water wordt geleverd via een waternet of via een private waterwinning, uit een tankschip of tankauto, of in flessen of verpakkingen, met uitzondering van: a) natuurlijk mineraalwater dat zo erkend is volgens het koninklijk besluit van 8 februari 1999 betreffende natuurlijk mineraalwater en bronwater b) water dat een geneesmiddel is Dit rapport gaat alleen over het drinkwater uit het openbaar waternet.
Distributie volume	Volume water dat een waterbedrijf in het openbaar waternet brengt. Dit verschilt van het daadwerkelijke verbruik door abonnees omwille van spoelingen, lekverliezen, gebruik door de brandweer ...
Gewonnen water	Al het ruwwater dat gewonnen wordt met als doel de productie van drinkwater maar niet het water dat gewonnen wordt met als doel als ruwwater of ander verhandeld te worden. Dit water bevat geen oppervlaktewater dat gewonnen wordt om na zuivering 'direct' te infiltreren in de waterlaag waaruit het later weer opgepompt wordt.
Huishoudelijke abonnee	Een abonnee die het door de beheerder van het openbaar waternet geleverde water uitsluitend gebruikt om te voorzien in de huishoudelijke behoeften van gedomiciëerde personen in het desbetreffende onroerend goed waarop hij een recht heeft. Het gaat over een van de volgende personen: a) een natuurlijk persoon, behalve in het geval van een onderneming als vermeld in artikel I.4, 1°, van het Wetboek van Economisch Recht b) een vereniging van mede-eigenaars
Niet-huishoudelijke abonnee	Alle abonnees die geen 'huishoudelijke abonnee' zijn
Niet in rekening gebracht water	Niet in rekening gebracht water is het verschil tussen de hoeveelheid drinkwater die in het netwerk wordt gebracht en de hoeveelheid drinkwater die aangerekend is aan de abonnees.
Productieverlies	Het productieverlies is het volume water dat verloren gaat in het productieproces van het drinkwater. Het wordt berekend door de totale hoeveelheid gewonnen ruwwater samen te tellen met de totale hoeveelheid aangekocht ruwwater en daarvan wordt de totale verkoop van ruwwater, de totale hoeveelheid geproduceerd drinkwater en de netto ruwwater opslag van afgetrokken.

De drinkwaterbalans 2024 voor Vlaanderen staat in figuur 2. De volumes zijn uitgedrukt in miljoen m³ water. In de volgende hoofdstukken zullen de verschillende componenten verder gedetailleerd worden.

tabel 3: Gewonnen ruwwater (m³) per type water per waterbedrijf in 2024.

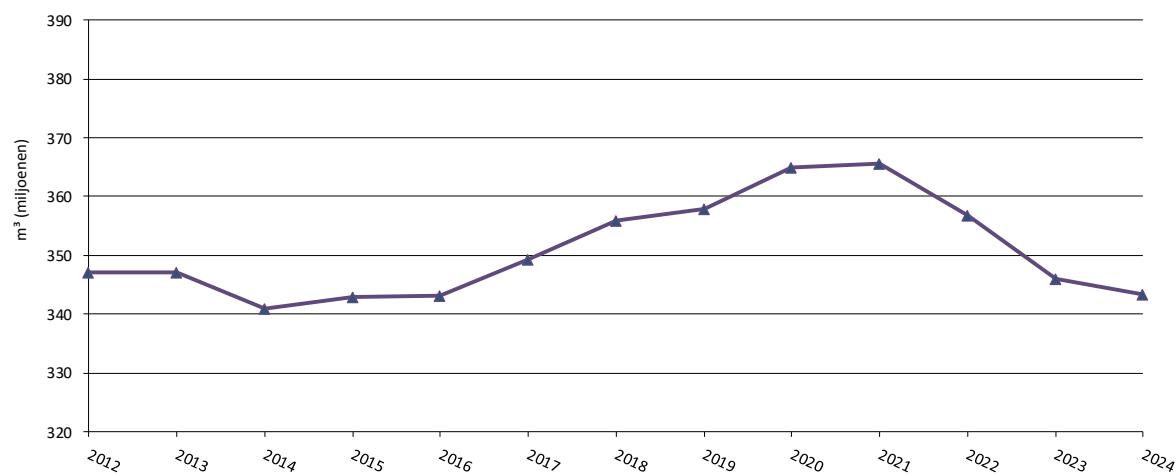
Waterbedrijf	Totaal	Grondwater		Oppervlaktewater	
		In Vlaanderen	Buiten Vlaanderen	In Vlaanderen	Buiten Vlaanderen
AGSO Knokke-Heist	588.999	588.999	0	0	0
Aquaduin	3.925.952	3.925.952	0	0	0
De Watergroep	122.914.610	88.810.301	0	34.104.309	0
Farys	8.432.120	813.160	3.375.584	4.243.376	0
Pidpa	59.764.477	59.764.477	0	0	0
water-link	148.401.707	0	0	148.401.707	0
Vlaanderen	344.027.865	153.902.889	3.375.584	186.749.392	0

[illegible]

tabel 4: Netto productieverlies als percentage (%) van het gewonnen ruwwater per waterbedrijf voor de periode 2014-2024

Waterbedrijf	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
AGSO Knokke-Heist	3,4%	5,0%	5,0%	5,0%	5,0%	5,0%	5,0%	5,0%	5,0%	5,0%	5,1%
Aquaduin	1,1%	0,8%	0,6%	0,7%	0,5%	0,6%	0,1%	0,0%	0,0%	0,2%	0,5%
De Watergroep	1,0%	2,9%	2,2%	1,9%	1,5%	4,1%	2,4%	3,1%	1,3%	1,6%	0,3%
Farys	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Pidpa	2,0%	2,2%	2,4%	2,6%	2,1%	2,3%	2,3%	2,3%	2,0%	2,3%	2,5%
water-link	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
Vlaanderen	0,8%	1,5%	1,3%	1,2%	1,0%	2,0%	1,3%	1,6%	0,8%	1,0%	0,6%

De volumes productieverlies en de ruwwaterverkoop zijn klein in vergelijking met het totaal gewonnen ruwwater. De evolutie van de drinkwaterproductievolumes (zie figuur 6) volgen dezelfde lijn als die van het gewonnen ruwwater(figuur 3). Sinds 2022 zien we ook de daling in het volume geproduceerd drinkwater. In totaal produceerden de drinkwaterbedrijven 343,4 miljoen m³ drinkwater in 2024.

De Y-as start niet bij 0. De jaarlijkse variaties zijn relatief klein in vergelijking met de totale volumes.

figuur 6: Totale volume geproduceerd drinkwater (m³) door de Vlaamse waterbedrijven voor de periode 2012-2024

5 DRINKWATERTRANSFERS

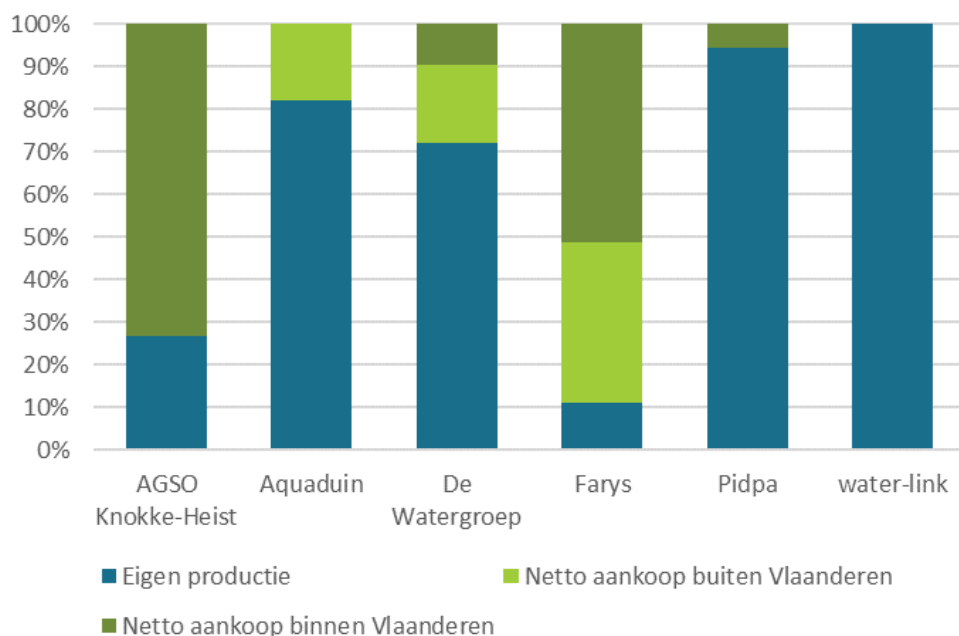
Naast de eigen productie kopen waterbedrijven een deel van het geleverde drinkwater bij andere waterbedrijven zowel binnen als buiten Vlaanderen. Daarnaast verkopen ze een deel van hun geproduceerd drinkwater. Er zijn verschillende redenen voor deze transfers tussen waterbedrijven:

- te lage eigen drinkwaterproductie om aan de drinkwatervraag te kunnen voldoen
- lage lokale ruwwaterbeschikbaarheid
- goedkoper in specifieke situaties
- efficiëntere watervoorziening in grenszones tussen bevoorradingsgebieden
- Grotere leveringszekerheid en weerbaarheid door verbindingen tussen bevoorradingsgebieden en brondiversificatie te optimaliseren in lijn met de strategie voor een klimaatrobuuste drinkwatervoorziening in Vlaanderen

In 2024 kochten Vlaamse waterbedrijven 63,6 miljoen m³ drinkwater aan buiten Vlaanderen en verkochten ze 9,5 miljoen m³ buiten Vlaanderen. Zo'n 80,9 miljoen m³ drinkwater kochten en verkochten de Vlaamse waterbedrijven onderling.

figuur 7 geeft een overzicht van de hoeveelheid drinkwater die de waterbedrijven produceren en netto-aankopen bij andere waterbedrijven binnen en buiten Vlaanderen. Onder netto-aankopen verstaan we de aankoop verminderd met de verkoop.

Vooral Farys en AGSO Knokke-Heist zijn sterk afhankelijk van aangekocht drinkwater. Voor De Watergroep en Aquaduin is dit minder het geval. Pidpa koopt maar zeer beperkt water aan. Water-link is het enige waterbedrijf dat meer drinkwater verkoopt dan aankoopt en netto dus volledig zelf instaat voor haar eigen productie.

figuur 7 Oorsprong van het drinkwater dat de Vlaamse waterbedrijven verdelen aan hun abonnees, opgesplitst in aandeel eigen productie en netto aankoop binnen en buiten Vlaanderen in 2024.

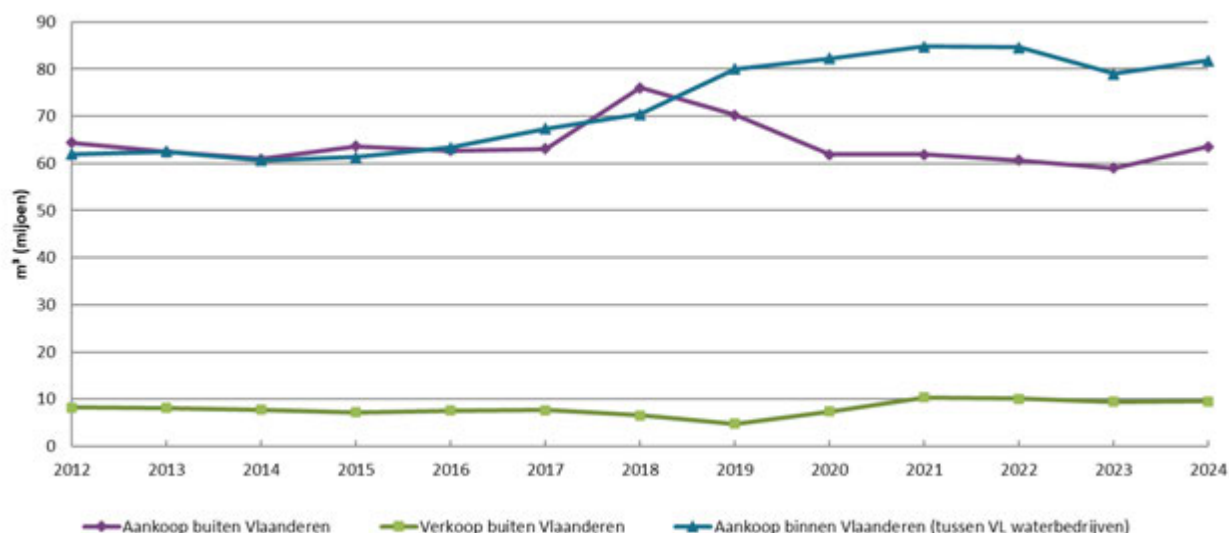
Opvallende aankoop- en verkoopcijfers zijn die van water-link en Farys. Water-link verkoopt grote hoeveelheden drinkwater aan de andere Vlaamse waterbedrijven. Farys koopt veel drinkwater aan bij andere waterbedrijven in Vlaanderen (vooral bij water-link) en verkoopt hiervan ook een belangrijk deel door aan andere Vlaamse waterbedrijven. Daarnaast koopt Farys ook drinkwater aan van de stad Ronse. In 2024 was dit 0.9 miljoen m³.

Waterbedrijf	Aankoop (m³)	Verkoop (m³)
AGSO Knokke-Heist	1.597.952	0
Aquaduin	247.056	523.812
De Watergroep	20.554.713	4.286.959
Farys*	51.112.166	12.100.241
Pidpa	6.021.245	2.561.053
water-link	2.311.682	61.486.896
Vlaanderen	81.844.814	80.958.961

In tabel 6 staan de volumes die de Vlaamse waterbedrijven in 2024 kochten en verkochten aan waterbedrijven buiten Vlaanderen. Vlaamse waterbedrijven kopen meer water aan buiten Vlaanderen dan dat ze zelf verkopen buiten Vlaanderen. Het zijn vooral De Watergroep en Farys die water van buiten Vlaanderen aankopen, vooral uit Wallonië en Brussel.

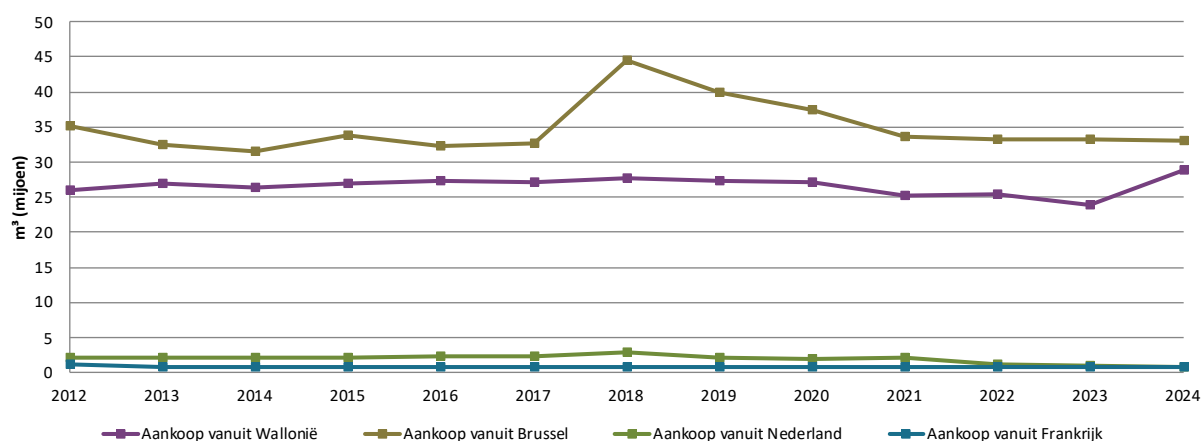
Waterbedrijf	Aankoop (m³)	Verkoop (m³)
AGSO Knokke-Heist	0	0
Aquaduin	855.478	0
De Watergroep	33.783.990	2.618.373
Farys	28.923.115	400.041
Pidpa	1.769	0
water-link	0	6.526.673
Vlaanderen	63.564.352	9.545.087

De grafiek in figuur 8 geeft de evolutie weer van de drinkwatertransfers voor de periode 2012 tot 2024. De onderlinge handel in drinkwater steeg tussen 2016 en 2020. Sinds 2020 stagneerde de hoeveelheid drinkwater die de waterbedrijven onderling verhandelden en in 2023 daalde deze lichtjes, maar steeg weer in 2024. Tussen 2018 en 2020 daalde de hoeveelheid water aangekocht buiten Vlaanderen. Ook deze hoeveelheid stagneerde sinds 2020 maar steeg weer in 2024. Het volume drinkwater verkocht aan waterbedrijven buiten Vlaanderen is stabiel sinds 2021 en ligt rond 9,5 miljoen m³.

figuur 8 Drinkwatertransfers bij Vlaamse waterbedrijven tussen 2012 en 2024.

De grafiek in figuur 9 geeft de volumes aan van de aankoop van drinkwater buiten Vlaanderen per gewest en land. De aankoop van drinkwater uit Nederland en Frankrijk is sinds 2013 vrij stabiel. Voor Wallonië steeg de aankoop in 2024 beduidend doordat Farys zijn winningen in Wallonië verkocht en het geproduceerd drinkwater nu vanuit Wallonië aankoopt. De daling tussen 2018 en 2020 van de inkoop uit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is te verklaren doordat Farys minder water inkocht bij Vivaqua⁴ en meer bij water-link.

figuur 9 Evolutie van de aankoop van drinkwater uit naburige gewesten en landen tussen 2012 en 2024.

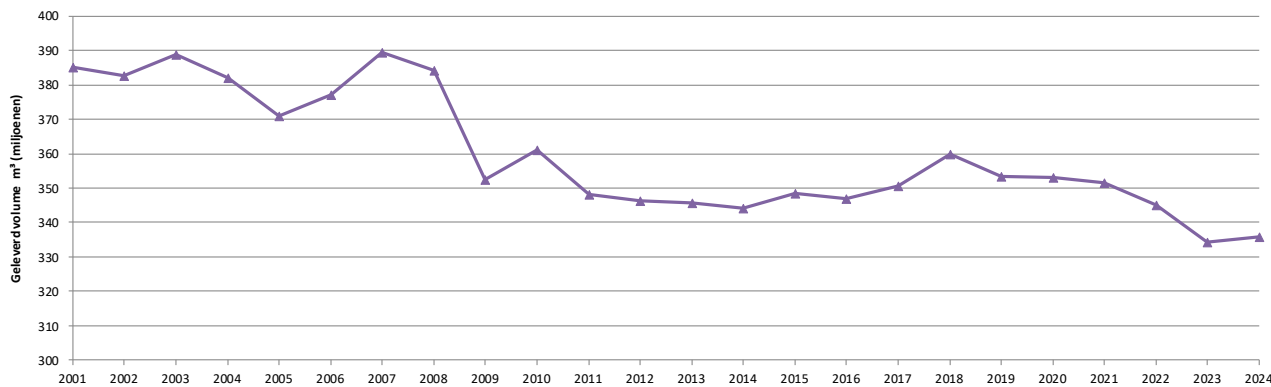
⁴ Het waterbedrijf dat Brussel als distributiegebied heeft.

6 DRINKWATERLEVERING EN –VERBRUIK

Het drinkwater dat de Vlaamse waterbedrijven produceren of inkopen wordt uiteindelijk geleverd aan huishoudelijke en niet-huishoudelijke abonnees. Dat waren respectievelijk 92,4% en 7,6% van het totale aantal abonnees in 2024.

In 2024 leverden de waterbedrijven 200,9 miljoen m³ drinkwater aan huishoudelijke en 134,9 miljoen m³ drinkwater aan niet-huishoudelijke abonnees voor een totaal van 335,9 miljoen m³ in Vlaanderen.

De grafiek in figuur 10 geeft de totale hoeveelheid drinkwater geleverd aan abonnees (huishoudelijk en niet-huishoudelijk) sinds 2001 weer. Tussen 2011 en 2021 bleef het totale drinkwater verbruik relatief constant. De laatste jaren daalde deze hoeveelheid lichtjes met een minimum van 334,4 miljoen m³ in 2023, het jaar met het laagste volume drinkwaterverbruik sinds 2001. In 2024 steeg dit volume licht tot 335,9 miljoen m³.

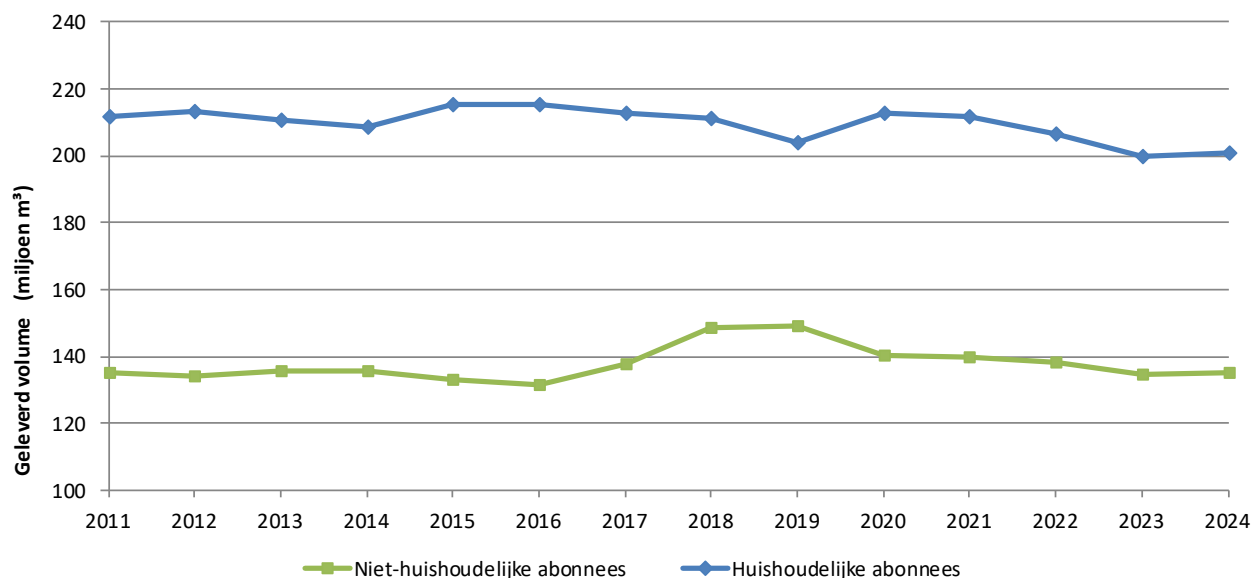

De Y-as start niet bij 0. De jaarlijkse variaties zijn relatief klein in vergelijking met de totale volumes.

figuur 10: Evolutie volume (in miljoen m³) geleverd drinkwater (huishoudelijk en niet-huishoudelijke abonnees) in Vlaanderen in de periode 2001- 2024.

Sinds 2011 zijn afzonderlijke cijfers beschikbaar voor de levering van drinkwater aan huishoudelijke en niet-huishoudelijke abonnees. In figuur 11 staan de volumes geleverd aan **huishoudelijke en niet-huishoudelijke abonnees** voor de periode 2011 t.e.m. 2024. Het volume geleverd aan huishoudelijke abonnees is goed voor ongeveer 60% van het totale geleverde drinkwater met heel lichte jaarlijkse schommelingen. De niet-huishoudelijke abonnees zijn verantwoordelijk voor 40% van het totale drinkwaterverbruik.

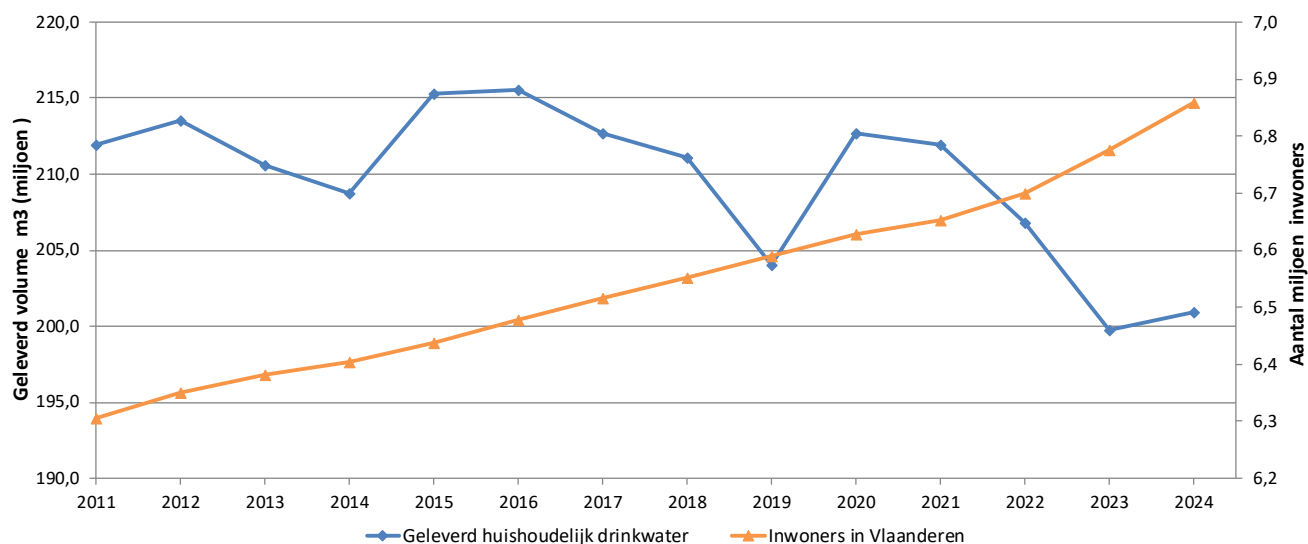

*Opgelet: Y-as start bij 100 miljoen m³ geleverd volume

figuur 11: Evolutie van het geleverde drinkwater verdeeld over het huishoudelijk en niet-huishoudelijk verbruik in miljoen m³ voor de periode 2011- 2024.

In figuur 12 wordt de evolutie weergegeven van de totale hoeveelheid geleverd drinkwater aan **huishoudelijke abonnees** in vergelijking met de evolutie van het aantal inwoners⁵ in Vlaanderen. Sinds 2011 is er een dalende trend in het geleverd drinkwater aan huishoudelijke abonnees terwijl het aantal inwoners in Vlaanderen in dezelfde periode consistent gestegen is. In 2024 steeg het drinkwater geleverd aan huishoudelijke abonnees ook in vergelijking met 2023 licht.

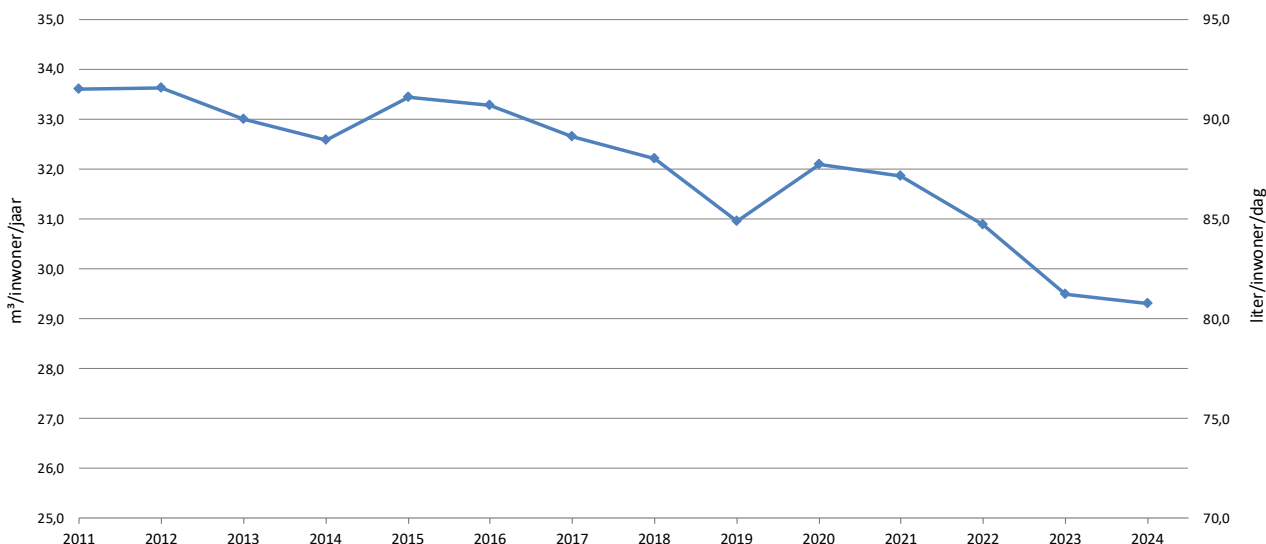

*Y-assen starten bij 190 miljoen m³ geleverd volume en 6,2 miljoen inwoners

figuur 12: Evolutie van de geleverde volumes drinkwater in miljoen m³ aan huishoudens (linker as) en het aantal (miljoen) inwoners in Vlaanderen (rechter as) voor de periode 2011-2024.

⁵<https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/bevolking-omvang-en-groei>

In figuur 13 staat het jaarlijks volume geleverd aan huishoudelijke abonnees tussen 2011 en 2024 uitgedrukt per inwoner. Er is een duidelijke dalende trend zoals verwacht op basis het dalend totaal volume geleverd drinkwater en het stijgend aantal inwoners in Vlaanderen weergegeven in figuur 12. In 2014 was het jaarlijks geleverd volume nog 32,6 m³ per inwoner. Dit daalde in 10 jaar tijd tot 29,3 m³ per inwoner in 2024. Omgerekend naar liter per dag komt dit neer op respectievelijk 89,3 liter per persoon per dag in 2014 en 80,3 liter per persoon per dag in 2024, wat een daling is van 9,5 %.

Y-assen starten respectievelijk bij 25 m³/inwoner/jaar (links) en 70,0 liter/inwoner/dag (rechts). De jaarlijkse variaties zijn relatief klein in vergelijking met de totale volumes.

figuur 13: Evolutie van het volume drinkwater geleverd aan huishoudelijke abonnees in Vlaanderen uitgedrukt in m³/inwoner/jaar (linker-as) en liter/inwoner/dag (rechter-as) tussen 2011 en 2024.

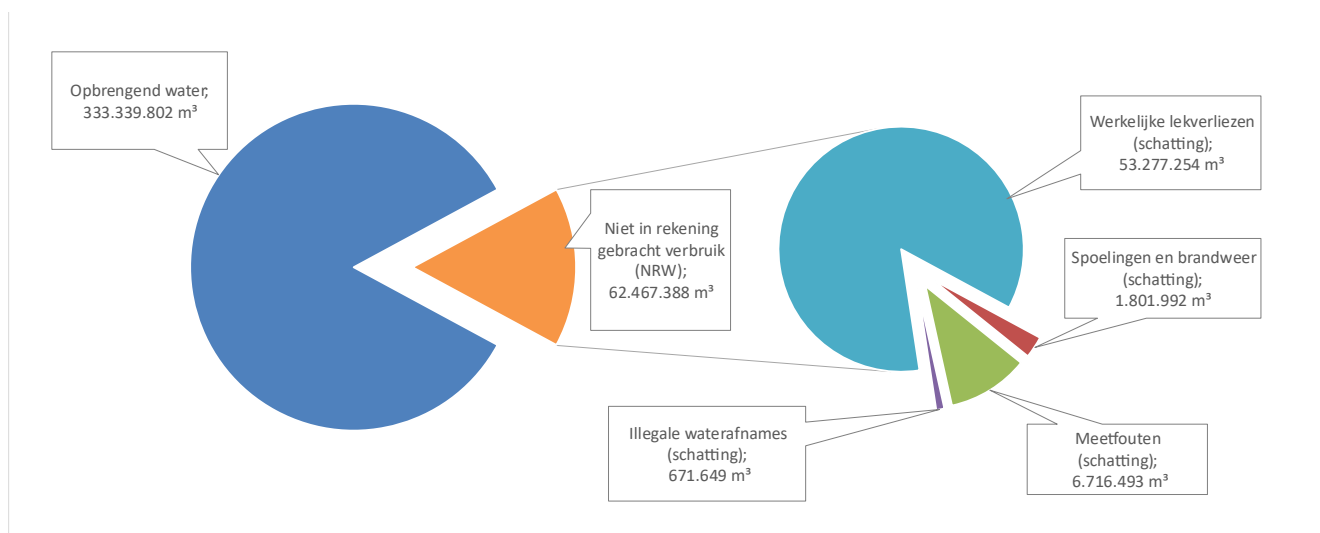
Totale Volume ingang net (‘input distributie’)	Toegelaten verbruik	Gefactureerd toegelaten verbruik	Gefactureerd bemeterd verbruik (inclusief export water)	Opbrengend water of ‘Revenue water’
			Gefactureerd niet- bemeterd verbruik	
		Niet-gefactureerd toegelaten verbruik	Niet-gefactureerd bemeterd verbruik	Niet in rekening gebracht water of Non Revenue Water (NRW)
			Niet-gefactureerd niet-bemeterd verbruik	
	WATERVERLIEZEN	Schijnbare Verliezen	Niet toegelaten verbruik	
			Onnauwkeurigheden bemetering	
		Werkelijk waterverliezen	Lekken op toevoer- en distributie leidingen	
			Lekken en overstort bij wateropslag	
			Lekken op aansluitingen tot aan de watermeter	

figuur 14 Schematische voorstelling van de componenten van het revenue en non revenue water (NRW) op basis van definitie van IWA.

Figuur 15 en tabel 7 tonen de opdeling van het drinkwater dat in het netwerk gebracht is (‘input distributie’) en van het niet in rekening gebracht verbruik voor 2024. In 2024 lag het niet in rekening gebracht verbruik op 62,5 miljoen m³.

Het is belangrijk hierbij te vermelden dat de facturatie voor 2024 bij de waterbedrijven op het moment van deze rapportage¹¹ nog niet volledig afgerond was en dat er met geraamde gegevens wordt gewerkt om het in rekening gebracht verbruik in te schatten. De cijfers van 2024 zullen dus in het rapport van volgend jaar bijgesteld worden.

¹¹ Gegevens worden jaarlijks aangeleverd begin april.

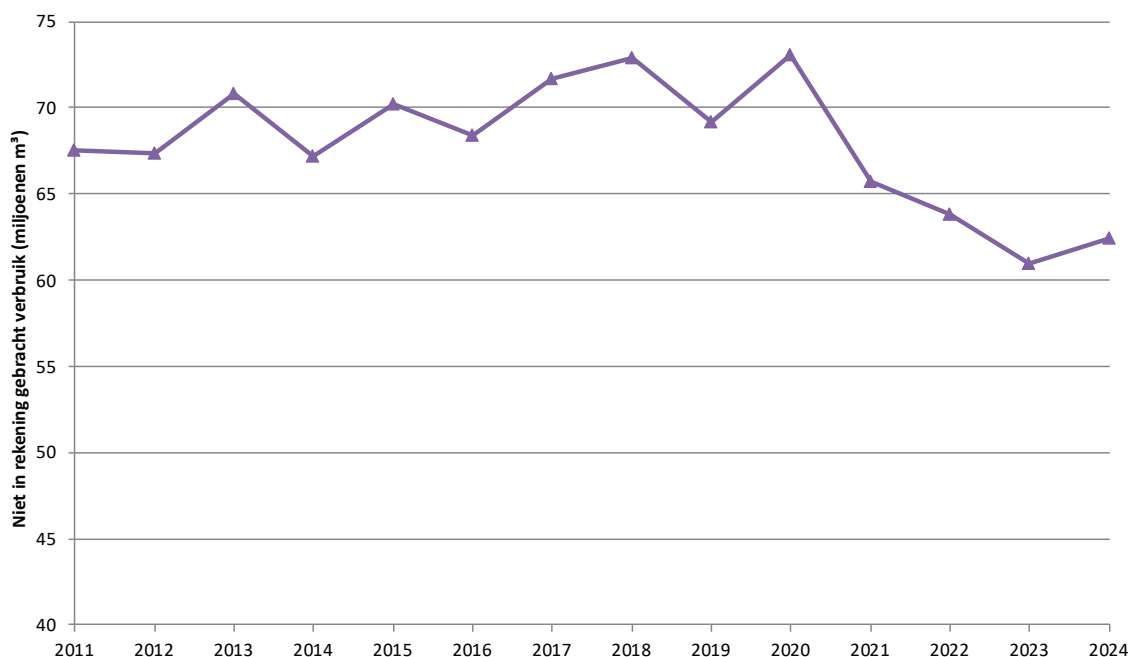

figuur 15: Opdeling van de input distributie en het niet in rekening gebracht verbruik in de verschillende componenten gebruikmakende van de gestandaardiseerde schattingswaarden voor 2024

tabel 7: Schatting van de volumes en onderlinge verhouding tussen de verschillende componenten van het niet in rekening gebracht verbruik (NRW) voor 2024

NRW Component	Geschat volume (m³/jaar)	Geschat volume (%)
Niet-gefactureerd toegelaten verbruik	1.801.992	2,9%
Schijnbaar verlies door meetfouten	6.716.493	10,8%
Schijnbaar verlies door illegale waterafnames	671.649	1,1%
Werkelijke lekverliezen	53.277.254	85,3%
Totaal niet in rekening gebracht verbruik	62.467.388	100 %

De grafiek in figuur 16 geeft de evolutie weer van het niet in rekening gebracht verbruik voor de periode van 2011-2024. Sinds 2020 zien we een dalende trend in het niet in rekening gebracht verbruik met een lichte stijging in 2024 van 1,2 miljoen m³. Deze daling is in belangrijke mate te verklaren door de inspanningen geleverd door de waterbedrijven in het terugdringen van lekverliezen (zie volgend onderdelen '7.2 Infrastructure Leakage Index (ILI)' en 7.3 'Actieplannen Terugdringen Lekverliezen').

*Y-as start bij 40 miljoen m³.

figuur 16 Evolutie van het niet in rekening gebracht verbruik voor Vlaanderen voor de periode 2011 -2024.

In tabel 8 en tabel 9 zie je een overzicht van respectievelijk, het niet in rekening gebracht verbruik en de geschatte effectieve waterverliezen voor de laatste 5 jaar (2020-2024) voor elk Vlaams waterbedrijf. In 2024 hebben alle waterbedrijven behalve De Watergroep een lichte stijging in hun NRW gehad.

tabel 8 Evolutie van de volumes (m³) niet in rekening gebracht verbruik voor de 6 Vlaamse waterbedrijven voor de periode 2020-2024.

Waterbedrijf	2020	2021	2022	2023	2024**
AGSO Knokke-Heist	223.677	168.159	121.035	119.241	146.461
Aquaduin	445.806	349.104	373.571	453.374	558.589
De Watergroep	46.555.481	41.513.025	40.550.451	38.955.650	38.364.875
Farys	14.149.616	13.391.589	12.634.570	12.186.796*	13.188.496
Pidpa	6.706.652	5.381.799	5.704.293	5.393.714*	5.575.775
water-link	4.956.872	4.922.372	4.428.173	4.211.117	4.633.192
Vlaanderen	73.038.104	65.726.048	63.812.093	61.319.892*	62.467.388

*Aanpassing ten opzichte van de vorige rapportering

**Mogelijke bijstelling bij de volgende rapportering op basis van de volledige facturatiegegevens van 2024

tabel 9 Evolutie van de geschatte werkelijke lekverliezen (m³) voor de 6 Vlaamse waterbedrijven voor de periode 2020-2024

Waterbedrijf	2020	2021	2022	2023	2024**
AGSO Knokke-Heist	162.559	110.291	59.949	88.806*	92.173
Aquaduin	340.609	235.320	259.068	346.411	452.622
De Watergroep	42.836.144	37.797.404	36.908.157	35.386.616	34.774.664
Farys	12.485.616	11.764.514	10.924.494	9.964.258*	11.370.826
Pidpa	5.052.755	4.298.294	4.133.696	3.820.276*	4.059.096
water-link	2.636.624	2.568.366	2.211.626	1.981.710	2.528.093
Vlaanderen	63.514.307	56.774.190	54.497.190	51.736.658*	53.277.474

*Aanpassing ten opzichte van de vorige rapportering

**Mogelijke bijstelling bij de volgende rapportering op basis van de volledige facturatiegegevens van 2024

De cijfers in tabel 10 geven het percentage weer van het niet in rekening gebracht water ten opzichte van de input distributie per waterbedrijf en het gewogen gemiddelde voor Vlaanderen voor de periode 2011-2024. Uit de cijfers voor Vlaanderen blijkt dat het niet in rekening gebracht verbruik tussen 2011 en 2024 varieert tussen de 15,2% en 17,4% van de totale input in het distributiesysteem. 2023 was het jaar met het laagste percentage niet in rekening gebracht verbruik ten opzichte van de input bij de distributie. In 2024 is dit percentage licht gestegen.

tabel 10: Evolutie van het percentage (%) niet in rekening gebracht verbruik ten opzichte van de input bij distributie voor elk waterbedrijf voor de periode 2014-2024.

Waterbedrijf	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024**
AGSO Knokke-Heist	11,2%	11,7%	8,8%	8,1%	8,7%	9,6%	8,8%	7,0%	5,1%	5,6%	6,8%
Aquaduin	13,1%	13,5%	13,1%	10,2%	9,7%	9,3%	10,3%	7,7%	8,1%	10,3%	12,5%
De Watergroep	22,8%	24,8%	23,2%	24,4%	24,7%	24,2%	25,3%	23,2%	23,1%	22,8%	22,4%
Farys	20,0%	19,3%	21,2%	20,5%	20,9%	20,4%	19,1%	18,6%	17,2%	16,5%*	17,9%***
Pidpa	9,9%	9,4%	10,2%	9,8%	10,1%	10,0%	9,8%	8,3%	9,0%	8,7%*	9,0%
water-link	7,3%	7,4%	5,8%	6,8%	6,2%	4,2%	5,5%	5,3%	5,1%	5,2%	5,6%
Vlaanderen	16,6%	17,3%	16,8%	17,3%	17,3%	16,6%	17,2%	15,8%	15,7%	15,5%	15,8%

*Aanpassing ten opzichte van de vorige rapportering

**Mogelijke bijstelling bij de volgende rapportering op basis van de volledige facturatiegegevens van 2024

***Wordt abstractie gemaakt van lekverlies op verkoop aan drinkwaterbedrijven (260 000 m³), dan daalt dit tot 17,6%.

-

7.2 Infrastructure Leakage Index (ILI)

De Infrastructure Leakage Index of ILI is een prestatie-indicator om de waterverliezen bij waterbedrijven te vergelijken en op te volgen. Het is de 'Water Loss Task Force' van de International Water Association (IWA) die deze index ontwikkelde in 1999.

De ILI wordt berekend over het volledige netwerk van elk waterbedrijf, zonder onderscheid te maken tussen toevoer- en distributieleidingen. Bij de berekening van deze ILI worden de werkelijke jaarlijkse waterverliezen of de CARL (Current Annual Real Losses) vergeleken met de onvermijdelijke jaarlijkse waterverliezen of de UARL (Unavoidable Annual Real Losses):

$$ILI = \frac{CARL}{UARL}$$

De UARL wordt berekend op basis van een vaste formule die rekening houdt met 4 karakteristieken van het net: de totale lengte van leidingen, het aantal aftakkingen, de gemiddelde druk bij aansluitingen en de totale lengte van de verbindingsleidingen tot aan de watermeter. Het houdt geen rekening met andere kenmerken van het net, zoals type klant, type ondergrond en kruisingen onder de rivieren.

Een hoge waarde voor de ILI, duidt mogelijks aan dat er onaanvaardbaar veel water verloren gaat. Een lage ILI waarde duidt aan dat het economisch gezien onrendabel kan zijn om lekverliezen verder te bestrijden. In de internationale literatuur¹² wordt als algemene regel gesteld dat voor landen met een hoog inkomen een ILI lager dan 2 goed is (tabel 11).

tabel 11: Indeling van de ILI in de internationale literatuur

Landen met laag -midden inkomen	Landen met hoog inkomen	Lekverlies Prestatie Categorie	Algemene omschrijving van de verschillende categorieën van A tot D
ILI range	ILI range	Code	
< 3	< 1,5	A1	Verder inzetten op het verminderen van het waterverlies is economisch niet rendabel, tenzij er gebreken zijn. Er is een zorgvuldige analyse nodig om kosteneffectieve verbetering te identificeren.
3 tot < 4	1,5 tot < 2	A2	
4 tot < 6	2 tot < 3	B1	Er is potentieel voor een grote verbetering. Er is betere actieve lekcontrole en een beter onderhoud van het netwerk nodig.
6 tot < 8	3 tot < 4	B2	
8 tot < 12	4 tot < 6	C1	Slechte score. Maar aanvaardbaar als water in overvloed aanwezig en goedkoop is. Analyseer de aard van lekkage en intensifieer lekkagereductie-inspanningen.
12 tot < 16	6 tot < 8	C2	
16 tot < 24	8 tot < 12	D1	Zeer inefficiënt gebruik van de bronnen. Lekkage reductieprogramma's zijn noodzakelijke en prioritair.
≥24	≥12	D2	

¹² <http://www.leakssuite.com/concepts/uarl-and-ili/> - <https://www.leakssuitelibrary.com/>

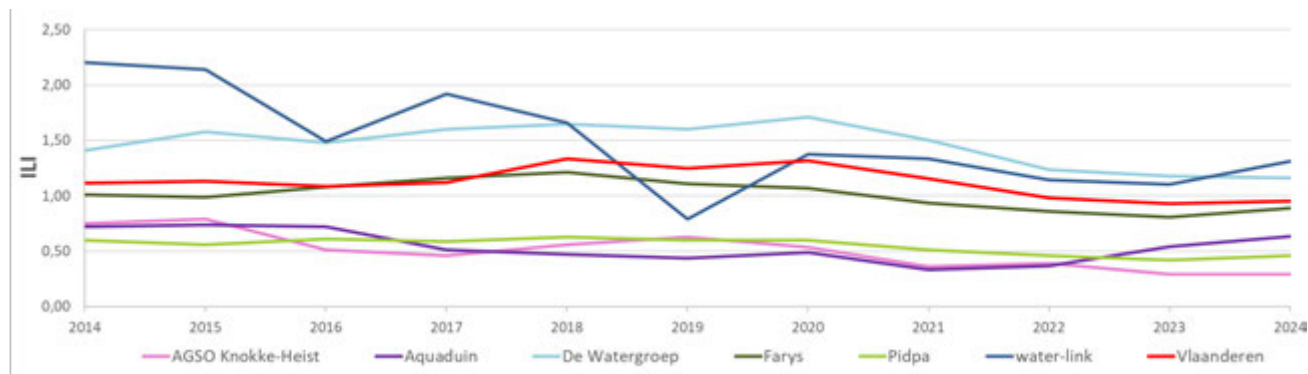
tabel 12: Evolutie van de ILI bij de Vlaamse waterbedrijven voor de periode 2014-2024

** Mogelijke bijstelling bij de volgende rapportering op basis van een volledige facturatieperiode

Zo is er ook op de ILI voor water-link een grote onzekerheid en gevoeligheid. Zo steeg de ILI weer in 2024 tegenover 2023 van 1,10 naar 1,31 voor water-link. Water-link produceert grote hoeveelheden water, maar heeft verhoudingsgewijs een relatief klein netwerk ten opzichte van een klassiek waterbedrijf. Hiermee wordt geen rekening gehouden in de ILI-berekening. Hierdoor is de ILI, die een verhouding is van het niet gefactureerd verbruik en het theoretisch onvermijdelijk niet-gefactureerd verbruik, zeer gevoelig voor relatief kleine afwijkingen of fouten in het gefactureerd water bij water-link. Dit leidt tot grotere fluctuaties in het finale ILI-cijfer voor water-link in vergelijking met de andere waterbedrijven.

30

Daarnaast is het ook belangrijk te duiden dat binnen de bevoorradingsgebieden van de waterbedrijven de ILI ook sterk kan variëren. Waterbedrijven werken eraan om in de toekomst de ILI per groep van registreerzones of de District Metered Areas (DMA's) te kunnen bepalen en ook zo acties zoals gedefinieerd in hun actieplannen beter te prioriteren en lokaliseren. Dat kan door de volledige uitrol en operationalisering van de DMA's..

figuur 17: Evolutie van de ILI bij de Vlaamse waterbedrijven voor de periode 2014-2024

7.3 Actieplannen Terugdringen Lekverliezen

Alle waterbedrijven hebben een actieplan opgesteld voor het terugdringen en het onder controle houden van hun niet in rekening gebracht water en effectieve lekverliezen zoals bepaald in het Drinkwaterbesluit¹³. Hieraan hebben ze ook streefdoelen gekoppeld. Jaarlijks rapporteren ze de voortgang hiervan aan de VMM. Hieronder wordt een samenvatting gegeven van deze plannen.

7.3.1 Pijlers en acties

De actieplannen voor het terugdringen van lekverliezen van de Vlaamse waterbedrijven leunt op vier pijlers namelijk:

1. Preventief beleid
2. Proactief lekmanagement
3. Optimalisatie van de registratie van het drinkwaterverbruik
4. Technologische ontwikkelingen en nieuwe dienstverlening

Het doel van het **preventief beleid** is om het aantal nieuwe lekken te minimaliseren. Hieronder valt:

- **Risico-gebaseerd vervangingsbeleid** van leidingen: naast de lekgevoeligheid van leidingen houden waterbedrijven ook rekening met materiaal, ouderdom, uitfasering van materialen zoals vezelcement en lood en synergiën met andere openbare werken (wegenis, riolering ...).
- **Optimalisatie van het drukbeheer**: een zo laag mogelijke en stabiele druk zorgt voor lagere effectieve lekverliezen. Zo kunnen grote drukschommelingen onder andere voor materiaalmoeheid zorgen. Betere drukmonitoring, verlaging van druk waar mogelijk, openen en sluiten van afsluiters op een gepaste manier zijn acties die waterbedrijven hiervoor ondernemen.
- **Preventief onderhoud**: goed onderhoud van toestellen en apparatuur zoals afsluiters, pompen, watermeters, kleppen om het optimaal functioneren te garanderen en schade te voorkomen zijn ook belangrijke acties waarop waterbedrijven blijven inzetten.

Bij **proactief lekmanagement** gaan waterbedrijven actief op zoek naar lekken. Hieronder valt:

¹³ Besluit van de Vlaamse Regering van 20 januari 2023 houdende reglementering inzake de kwaliteit en de levering van water bestemd voor menselijke consumptie

- Voor **het optimaliseren van registratie van het drinkwaterverbruik**, investeren de waterbedrijven in:

- Wat betreft **technologische ontwikkelingen en nieuwe dienstverlening** blijven de waterbedrijven inzetten op onderzoek en innovatie, onder andere naar:

- ### 7.3.2 Streefdoelen

tabel 13 Streefdoelen voor Infrastructure Leakage Index (ILI) van de Vlaamse waterbedrijven voor de periode 2025-2029

Waterbedrijf	Status 2024	2025	2026	2027	2028	2029
AGSO Knokke Heist	0,29	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35
Aquaduin	0,62	0,37	0,37	0,37	0,37	0,37
De Watergroep	1,16	1,10	1,05	0,99	0,94	0,88
Farys	0,89	0,84	0,84	0,80	0,79	0,77
Pidpa	0,46	0,41	0,41	0,40	0,40	0,39

////////////////////////////////////

water-link	1,31	0,96	0,78	0,90	0,89	0,89
Vlaanderen	0,96	0,89	0,85	0,82	0,79	0,75

tabel 14 Streefdoelen voor volume (in m³) niet in rekening gebracht water (NRW) van de Vlaamse waterbedrijven voor de periode 2025-2029

Waterbedrijf	Status 2024	2025	2026	2027	2028	2029
AGSO Knokke Heist	146.461	165.000	165.000	165.000	165.000	165.000
Aquaduin	558.552	373.570	373.570	373.570	373.570	373.570
De Watergroep	38.364.875	36.911.420	35.410.686	33.892.337	32.356.211	30.802.145
Farys	13.188.496	12.447.921	12.205.452	11.938.254	11.703.989	11.472.013
Pidpa	5.575.775	5.337.000	5.283.000	5.230.000	5.178.000	5.126.000
water-link	4.633.192	3.966.000	3.899.333	3.766.000	3.666.000	3.699.333
Vlaanderen	62.467.192	59.200.911	57.303.708	55.365.161	53.442.770	51.504.728

tabel 15 Streefdoel voor realisatiegraad van de district metered areas (DMA's) van de Vlaamse waterbedrijven voor de periode 2025-2029

Waterbedrijf	Status 2024	2025	2026	2027	2028	2029
AGSO Knokke Heist	100%	100%				
Aquaduin	100%	100%				
Farys	100%	100%				
Pidpa	43%	80%			100%	
water-link	100%	100%				
De Watergroep	85%	100%				
Vlaanderen	87%	98%			100%	

7.3.3 Gerealiseerde en geplande investeringen

De gerealiseerde en geplande investering gekoppeld aan deze actieplannen staan in onderstaande tabel (tabel 16) per waterbedrijf. In 2024 investeerden de Vlaamse waterbedrijven 10,8 miljoen euro in het terugdringen van lekverliezen. Dit is exclusief de investeringen in het vervangen van leidingen en de uitrol van de digitale watermeters en toont alleen de investeringen die zuiver op het terugdringen van lekverliezen gericht zijn.

tabel 16 Gerealiseerde (2023-2024) en geplande (2025-2029) investeringen door de Vlaamse waterbedrijven in het terugdringen van lekverliezen voor de periode 2023-2029

Waterbedrijf	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
AGSO	€ 4.000	€ 61.000	€ 73.000	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000
Aquaduin	€ 25.000	€ 4.000	€ -	€ 5.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
Farys	€ 414.000	€ 569.000	€ 1.693.000	€ 1.363.000	€ 1.363.000	€ 1.363.000	€ 1.363.000
Pidpa	€ 2.120.000	€ 2.187.000	€ 2.309.000	€ 2.358.000	€ 2.076.000	€ 2.120.000	€ 2.165.000
water-link	€ 972.000	€ 3.413.000	€ 1.113.000	€ 963.000	€ 773.000	€ 773.000	€ 773.000
De Watergroep	€ 3.905.000	€ 4.606.000	€ 5.216.000	€ 5.764.000	€ 2.606.000	€ 2.547.000	€ 2.328.000
Vlaanderen	€ 7.439.000	€ 10.840.000	€ 10.403.000	€ 10.512.000	€ 6.892.000	€ 6.878.000	€ 6.704.000

Het verzamelen van verbruikscijfers op dag- of maandbasis is technisch moeilijk. Meterstanden worden momenteel¹⁴ niet dagelijks opgevolgd. De waterbedrijven houden wel bij hoeveel water ze dagelijks verdelen via het leidingnetwerk. Deze distributievolumes komen overeen met het verbruik dat via de watermeters van de huishoudelijke en niet-huishoudelijke klanten geregistreerd wordt (hoofdstuk 1) plus het niet in rekening gebracht verbruik (hoofdstuk 7). De VMM verzamelt deze dagelijkse verbruikscijfers van de waterbedrijven minstens maandelijks¹⁵. De grafiek in figuur 18 geeft het verloop van deze gedistribueerde volumes in 2024 weer, samen met het maandgemiddelde, de hoogste en laagste maandgemiddeldes van de vorige 5 jaar (2019-2023) en het hoogste dagverbruik vastgesteld in 2019-2023.

Het waterverbruik hangt nauw samen met de dagtemperatuur en de neerslag. In bijlage 1 staan de gemiddelde dagtemperaturen (figuur 19) en de dagelijkse neerslaghoeveelheid (figuur 20) voor 2024 zoals gepubliceerd door het Koninklijk Meteorologisch Instituut (KMI). Hierbij was, volgens het KMI, 2024 het natste jaar ooit, sinds het begin van de metingen in 1833, met de winter van 2023-2024 de derde natste winter ooit. Samen met 2018 was 2024 ook het jaar met de vijfde hoogste gemiddelde temperatuur ooit (na 2014, 2023, 2020 en 2021).

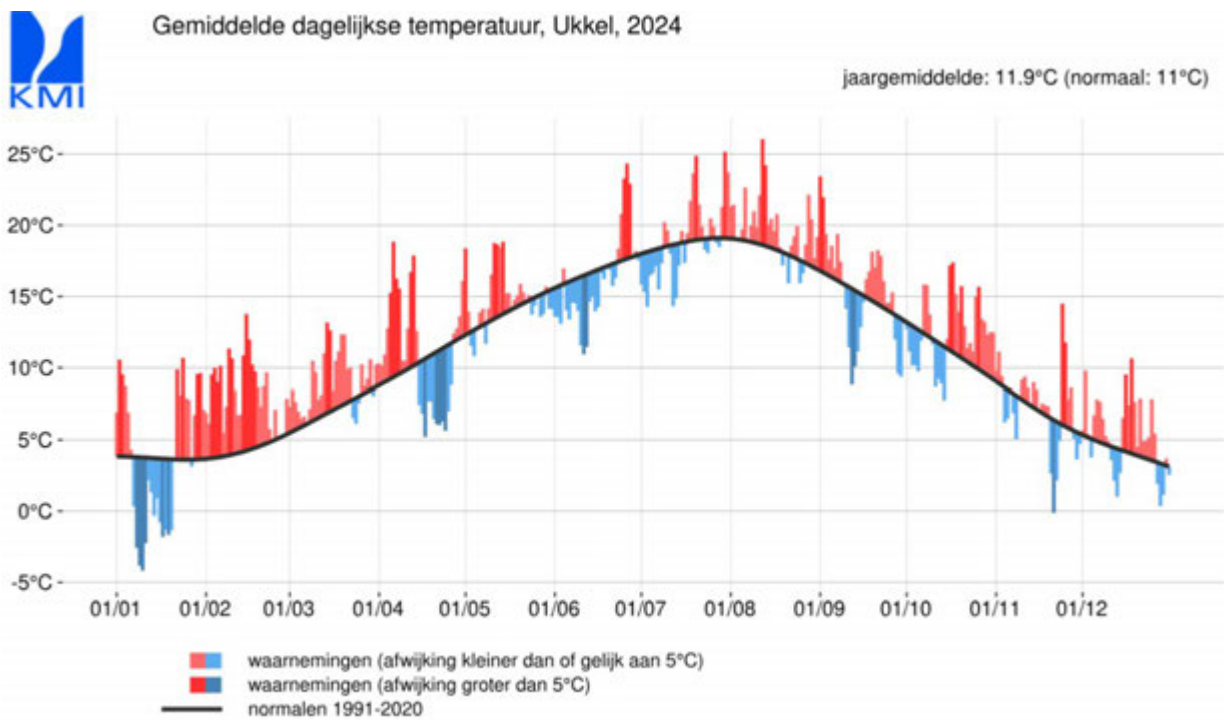
////////////////////////////////////

9 CONCLUSIES

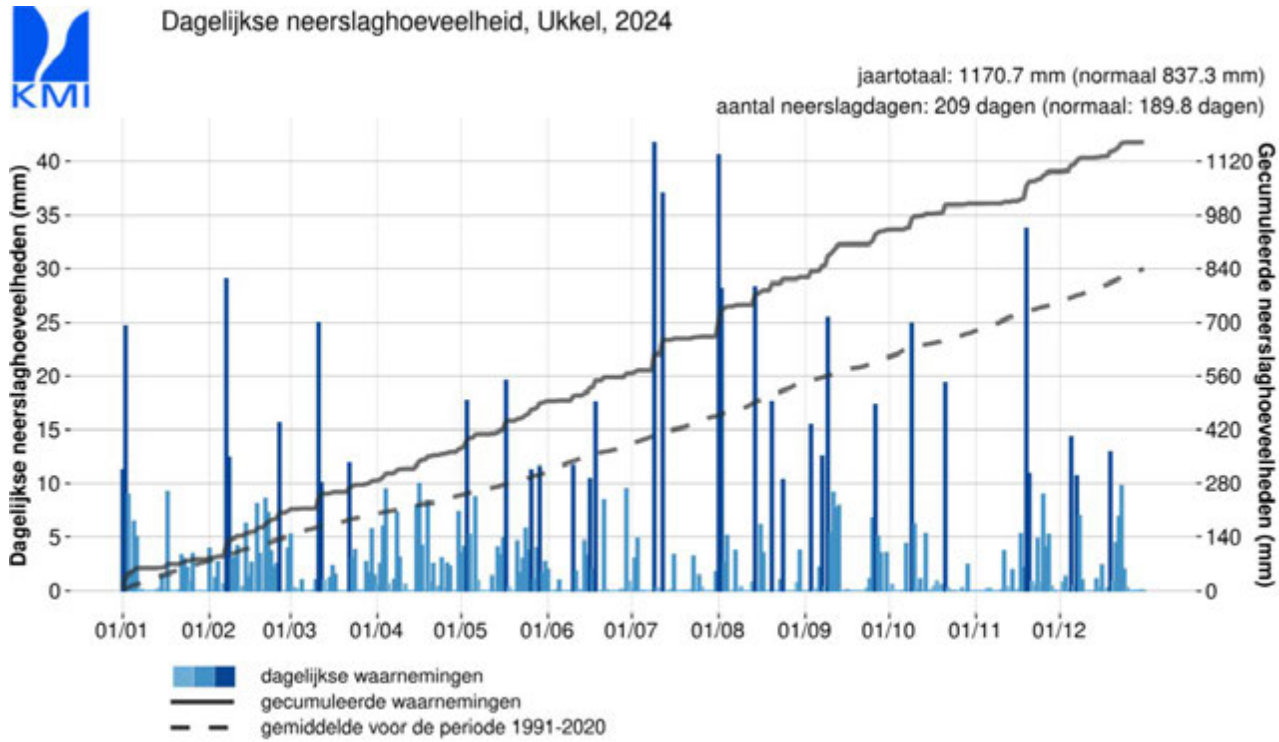
Uit de drinkwaterbalans voor Vlaanderen van 2024 concluderen we het volgende:

- In 2024 werd 344,0 miljoen m³ ruwwater gewonnen waarvan 3,4 miljoen buiten Vlaanderen. In 2024 kwam 45,7% van dit ruwwater uit grondwater en 54,3% van oppervlaktewater. Hierbij zet de dalende trend in het aandeel van grondwater in de drinkwaterproductie zich voort.
- Binnen Vlaanderen verhandelden de Vlaamse waterbedrijven onderling zo'n 80,9 miljoen m³ drinkwater. De stijgende trend in onderlinge handel in Vlaanderen gaat door.
- De inkoop van drinkwater door Vlaamse waterbedrijven van buiten Vlaanderen bedroeg 63,6 miljoen m³. De Vlaamse waterbedrijven verkochten 9,5 miljoen m³ drinkwater buiten Vlaanderen.
- In Vlaanderen produceerden de waterbedrijven 343,4 miljoen m³ drinkwater.
- De Vlaamse waterbedrijven leverden 398,4 miljoen m³ aan hun abonnees in 2024. Dit is na 2023 het jaar met het laagste volume totaal geleverd drinkwater sinds 2001. Het volume drinkwater geleverd aan huishoudelijk abonnees in 2024 bedroeg 200,9 miljoen m³. Het geleverd volume drinkwater aan niet-huishoudelijke abonnees kwam neer op 135,0 miljoen m³. We zagen sinds 2021 een dalende trend in beide types leveringen met een lichte stijging van respectievelijk 0,6% en 0,2% in 2024 tegenover 2023.
- Het niet in rekening gebracht verbruik in 2024 wordt geraamd op 62,5 miljoen m³ of zo'n 15,8% van het water dat in het drinkwaternet werd gebracht. Dat is een lichte stijging (+1,9%) tegenover 2023. Daarvan was naar schatting 53,3 miljoen m³ werkelijk lekverlies.
- Voor 2024 rapporteerden 4 van de 6 waterbedrijven een stijging in ILI voor 2024 tegenover 2023. Toch blijft de ILI op Vlaams niveau (0,96) onder 1.
- In 2024 was het drinkwaterverbruik eerder stabiel doorheen het jaar zonder grote piekverbruiken tenzij op de piekdag van 26 juni. De maandelijkse gemiddelde dagverbruiken leunden meer aan bij de laagste maandgemiddelde dagverbruiken van de periode 2019-2023. 2024 was dan ook een uitzonderlijk nat jaar zoals vastgesteld door het KMI.
- Sinds 2021 zien we een algemeen dalende trend in de hoeveelheden water voor de winning, productie en levering van het drinkwater. Deze trend zet zich voort in 2024 afgezien van een lichte stijging (0,4%) voor het geleverd drinkwater.

bijlage 1 Gemiddelde dagtemperatuur en neerslag in 2024

figuur 19: Reële gemiddelde dagtemperatuur ten opzichte van verwachte gemiddelde dagtemperatuur in 2024 (bron: KMI).

figuur 20: Dagelijkse neerslaghoeveelheid in 2024 (bron: KMI).

